

Eindverslag Participatie Post 45-project

Wat is het doel van het project (scope):

Het doel van de participatie van het Inventarisatie-en selectieproject naoorlogs erfgoed Zoetermeer 1945-1990 (hierna: Post 45-project) is raadplegen geweest. Het Post 45-project is een onderzoeksproject naar het ontstaan en de ontwikkeling van Zoetermeer als groeikern in de periode 1945-1990. Dit is gebeurd op drie lagen: het niveau van de stad, van de wijken en van de objecten, complexen, gebieden en structuren. Elke laag heeft geresulteerd in specifieke documenten, respectievelijk het Verhaal van de Stad, tien wijkbiografieën en de Inventarisatie Post 45.

Het project bestaat uit verschillende stappen, te weten inventariseren, waarderen en selecteren. Dit eindverslag gaat over de eerste stap, het maken van een inventarisatie. Op basis van vastgestelde criteria zijn objecten, complexen, gebieden en structuren geïnventariseerd. Dit is gebeurd door veldwerk, literatuuronderzoek en archiefonderzoek. Hierna zal op basis van dezelfde criteria de waardering plaatsvinden met als doel te komen tot een voorlopige selectie van nieuwe gemeentelijke monumenten en beschermde stadsgezichten uit de periode 1945-1990.

Waarom en welk participatieniveau hebben we ingezet:

Het Post 45-project is uitgevoerd naar aanleiding van motie 1811-38 [1811-38 D66 - Cultuur-Historische panden inventariseren Zoetermeer - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#). In de motie is duidelijk aangegeven dat de inventarisatie samen met het Historisch Genootschap Oud Soetermeer (HGOS) tot stand moest komen. Daarnaast zijn nog twee andere partijen uit Zoetermeer uitgenodigd, te weten de Schatbewakers en het ArchitectuurPunt. De redenen hiervoor zijn: het project een zo breed mogelijk draagvlak te geven en om zoveel mogelijk specialistische kennis die in de stad aanwezig is, bijeen te brengen.

Hoe hebben we dit participatietraject vormgegeven:

De uitvoering van het participatietraject is vormgegeven in het collegevoorstel Inventarisatie- en selectieproject naoorlogs erfgoed Zoetermeer 1945-1990 [Document Zoetermeer - Memo - Afdoeining motie 1811-38 Cultuur-Historische panden inventariseren - iBabs RIS \(bestuurlijkeinformatie.nl\)](#). Er is een begeleidingscommissie opgericht, waarin naast HGOS ook de Schatbewakers en het ArchitectuurPunt zitting in hebben. Elke organisatie is met twee personen vertegenwoordigd:

- Dhr. A. van der Burg, namens HGOS
- Mevr. K. Kranen, namens HGOS
- Dhr. W. Hermans, namens de Schatbewakers
- Dhr. A. Olthof, namens de Schatbewakers
- Dhr. P. Boelhauer, namens het ArchitectuurPunt
- Mevr. J. Schotanus, namens het ArchitectuurPunt

De begeleidingscommissie heeft steeds in de verschillende stappen van het project (inventariseren, waarderen en selecteren) een volledige inbreng. De eerste stap, het maken van de inventarisatie, heeft plaatsgevonden door een dertigtal vergaderingen in de periode 2020-voorjaar 2023 die vanwege Corona meestal hebben plaatsgevonden via Teams. Daarnaast heeft de begeleidingscommissie actief archiefonderzoek gedaan en gegevens en kennis aangeleverd ten behoeve van de resultaten van het Post 45-project (zie hieronder).

Wat waren de resultaten op hoofdlijnen per deelonderwerp?

Verhaal van de Stad

Het Verhaal van de Stad is de uitwerking van het Post 45-project op het niveau van de stad. Het concept is opgesteld door het onafhankelijk onderzoeksbureau en het team erfgoed van de gemeente. Met de begeleidingscommissie zijn de twee hoofdvragen geformuleerd: Van welke cultuur is Zoetermeer het product? En wat is de oogst na 60 jaar? Het antwoord is samengevat in 10 ruimtelijke en cultuurhistorische hoofdtyperingingen die verder zijn uitgewerkt het uitgebreide Verhaal van de Stad. De input van de commissie heeft naast commentaar op conceptversies verder bestaan uit onderzoek en het leveren van aanvullende informatie.

10 wijkbiografieën

Het tweede niveau van het onderzoeksproject, het niveau van de wijken, is uitgewerkt in tien wijkbiografieën. Een wijkbiografie bestaat uit een beschrijving van de geschiedenis van de totstandkoming van de wijk, het huidige ruimtelijk karakter, de cultuurhistorische hoofdkenmerken en een cultuurhistorische waarderingskaart. De wijkbiografieën zijn opgesteld door het onafhankelijk onderzoeksbureau en het team erfgoed van de gemeente. De input van de begeleidingscommissie heeft naast commentaar op conceptversies verder bestaan uit onderzoek en het leveren van aanvullende informatie.

Inventarisatie Post 45

Het derde en laagste schaalniveau heeft zijn weerslag gekregen in een omvangrijke inventarisatie van waardevolle objecten, complexen, gebieden en structuren die van cultuurhistorische waarde zijn voor Zoetermeer. De basis voor de inventarisatie van objecten, complexen, gebieden en structuren is op een zo objectief mogelijke manier uitgevoerd door een deskundig, onafhankelijk onderzoeksbureau en het team erfgoed van de gemeente op basis van landelijk gehanteerde criteria en het belang van de panden, objecten of complexen voor Zoetermeer. Hierna is de begeleidingscommissie geraadpleegd over het belang van de geïnventariseerde objecten, complexen, gebieden en structuren voor Zoetermeer. Hierbij heeft de begeleidingscommissie op basis van dezelfde criteria de definitieve inventarisatie opgesteld, wat heeft geresulteerd in de Inventarisatie Post 45.

Wat hebben we hiermee gedaan en waarom?

De reacties en input van de begeleidingscommissie zijn steeds per resultaat, waar mogelijk verwerkt. Wanneer de reacties en input niet werden verwerkt is dit besproken en toegelicht tijdens de vergaderingen. Van het Verhaal van de Stad, de tien wijkbiografieën en de Inventarisatie Post 45 zijn de conceptversies die zijn opgesteld door het onafhankelijk onderzoeksbureau en het team erfgoed van de gemeente, steeds ter beoordeling aan de commissie voorgelegd. Hierna zijn de opmerkingen verwerkt of is aangegeven waarom een opmerking niet is verwerkt.

Wat heeft de participatie opgeleverd (product) en heeft het bijgedragen aan het doel van het project (is het doel van het project behaald, of is er vervolg nodig?)

De participatie heeft een volwaardige inventarisatie van de ontwikkeling van Zoetermeer als new town in de periode 1945-1990 opgeleverd, zie hierboven. Zonder de inhoudelijke inbreng en kennis van de begeleidingscommissie was het niet mogelijk geweest een zo compleet mogelijk onderzoek af te leveren.

De participatie van de begeleidingscommissie zal nog worden voortgezet tijdens de voorlopige selectie van nieuwe gemeentelijke monumenten en beschermde stadsgezichten uit de periode 1945-1990.